

СТАНОВИЩЕ

от Светлана Алекандрова –Златанска професор УНСС, катедра МИО и Бизнес

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование ..Социални, стопански и правни науки професионално направление .3.8 Икономика, .докторска програма .Политическа икономия .

Автор: Юлиан Елинов Моллов

Тема: Децентрализирана Регионална Икономика- възможност за устойчиво развитие на регионите в България.

Научен ръководител: проф. д-р Йордан Христосков, Пловдивски университет

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-21-1440. от 03.07.2023г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **“Децентрализирана Регионална Икономика- възможност за устойчиво развитие на регионите в България”**. за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8.Икономика, докторска програма Политическа икономия ,Автор на дисертационния труд е редовна форма на обучение към катедра „Икономически науки, катедра. с научен ръководител проф. Йордан Христосков.

Представеният от .докторанта комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи: – молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен; труд; автобиография в европейски формат; протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд; дисертационен труд; автореферат; списък на научните публикации по темата на дисертацията; копия на научните публикации;– списък на забелязани цитирания; декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;

Кратки биографични данни за докторанта – Юлиан Моллов е редовен докторант от 2019 г. към катедра „Икономически науки“, Пловдивски университет. Докторантът работи от 2006 г в администрация на Регионалния център за Южен Централен регион, преди това в областната администрация на Пловдив. Докторантът има практически знания експертна дейност по разглежданата тема.

2. Актуалност на тематиката

Избраната тема за изследване е актуална и е дискуссионна от доста година. За първи път със статистически инструментариум се оценява доколко факторите за децентрализации са определящи за регионалното развитие и за преодоляване на регионалните дисбаланси на национално и регионално ниво.

3. Методика на изследването

За реализирането на поставената цел и на изследователските задачи, добре са подбрани и много умело използвани анализ и синтез на научните теоретични постановки, корелационен, регресионен и клъстерен анализ. Представен е конкретен случай (case study), свързан с модела на развитие на град Пловдив, привличане на инвестиции в индустриалната зона Тракия. Дисертацията се отличава с добра комбинация от количествени и качествени методи за изследване.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е структуриран стандартно, оформен в раздели и подраздели, но в съответствие с поставената цел, предмет и задачи на изследването. Дисертационният труд се състои от увод, 3 глави заключение. Използвани и анализирани са 304 литературни и интернет източници на специализирана научна литература на различни езици, нормативни документи. Авторът е разгледал в теоретичен аспект децентрализацията на регионите, направил е сравнение на децентрализацията на страните-членки на ЕС относно административната и фискалната децентрализация. Основната цел, която си поставя автора е да докаже предимствата на децентрализирания подход за регионалното развитие, общо формулираните задачи са изпълнени. Темата на дисертацията е разглеждана в теоретичен и практически аспект. В дисертацията са поставени доста ограничения, едно от които обхваща на периода 2020 г. Тенденции след 2020 г. специално за България в контекста на влошаване на демографски и икономически показатели биха обогатили анализа и също биха провокирали въпроси за продължаваща разлика в развитието на регионите в България.

Основна теза на изследването е да се докаже взаимодействието между децентрализацията, регионалното развитие, инвестиции и субсидирането от държавата. В първа глава са обобщени и систематизирани основните характеристики на регионалната политика, новите постановки за териториалното развитие като пространствено териториално развитие, концепцията за регионалните несъответствия и други. Засегнати са концепциите са устойчиво и балансирано развитие. Дадено е определение за регионализация и е направена количествена оценка на децентрализацията като фактор за регионално развитие. Изведени са ефектите от интегрирания териториален подход за регионално развитие в страните-членки на ЕС. Прави впечатление, че авторът не е направил разграничение между финансова и фискална децентрализация, двете понятия са използвани едностранно. В заключение авторът е успял в първа глава добре да систематизира теоретичните и приложни аспекти на политиката за регионално развитие.

Втора глава съдържа основните наукоприложни приноси на дисертационния труд. Докторантът е направил задълбочен сравнителен анализ на степента на децентрализация на страните от ЕС. Тази част се отличава с регресионен анализ, чрез който са изследвани показателите за децентрализацията степента им на влияние върху регионалния растеж и неравенства. Силна страна на изследването е сполучливия анализа на факторите за фискална децентрализация между страните. Заслужава да се отбележи статистическия клъстерен анализ, подходящия подбор на данни и показатели и на избор на алгоритъм за клъстиране. Именно благодарение на направена клъстеризация на база свързаност, авторът е успял да сравни и групира страните според децентрализацията и социалния прогрес на регионите.

Третата част на дисертацията е посветена на регионалната политика на България, институционализиране на управлението и ефектите от европейските средства за двата програмни периода относно регионалния растеж, поради липса на синергия между интервенциите. Относно интегрираните териториални инвестиции, които ще се прилагат за периода 2021-2027 г. авторът е представил съответните предизвикателства и възможните пропуски, които могат да възникнат при прилагането им. Добра практика за териториално и регионално развитие е политиката за община Пловдив за привличане на чужди инвестиции, ИТ индустрията и изнесените бизнес услуги, чрез изграждане на клъстер за информационно и комуникационни технологии и създаването на технологичен бизнес парк. В подкрепа на модел за споделено управление, планиране и изпълнение на местно ниво е конкретен случай (case study) на проекта Пловдив -19. Зеленият преход е по-слабо представен, тъй като предстои осъществяването му в рамките на националната програма „ Региони в растеж“.

Заслужава да се отбележи, че авторът се е опитал да представи интегрирането на политиката за зелен преход и териториалната кохезия на европейско ниво, и съответно на основата на добри практики да изведе значението на свързаността между децентрализация и екологична трансформация. В тази връзка се откроява авторската позиция, че именно децентрализацията е фактор за успешен преход към ниско въглеродна икономика.

В обобщение докторантът добре познава изследваната проблематика, отлично владее статистическия инструментариум.

5. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Общо са представени 4 публикации в сборници от конференции. В дисертацията се забелязват аналитичните авторски изводи и оценки.

Приложената справка за приносите в дисертационния труд коректно отразяват резултатите на докторанта. Дисертантът е представил публикации свързани с дисертационния труд, в които са анализирани проблеми за децентрализацията и устойчивото развитие, за зеления преход и регионалното развитие, за интегрираните териториални инвестиции.

Публикациите добавят допълнителна научна стойност и представят по добър начин основни аспекти от дисертацията. Представените публикации са достатъчни и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Общата ми оценка е, че дисертационният труд представлява **самостоятелно завършено авторско изследване**, при което изследователските задачи са успешно изпълнени, а основната цел е постигната. При това, основните теоретични и приложни резултати на дисертационния труд, позволяват да се даде висока обобщена положителна оценка на дисертационния труд. Дисертацията е сериозно самостоятелно теоретично – приложно изследване.

6. Автореферат

Авторефератът по темата на дисертацията е в обем от 32 страници и в синтезиран вид представя структурата и съдържанието на дисертацията както и резултатите от изследване . В него са включени справка за научните и научно-приложните приноси, съдържащи се в дисертационния труд и списък на публикациите на автора.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Общото ми становище е положително и давам висока оценка за постиженията в дисертационния труд. В следващите изследвания да анализира и обхваща диспропорциите в развитието на общините в България. На основата на сравнителния анализ да изследва и ефектите от Европейската зелена сделка и интегрираните териториални инвестиции за регионалния растеж и еко зелена среда.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички* изисквания(та) на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАС-РБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантът Юлиан Елинов Моллов **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност 3.8 Икономика като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди присъжда образователната и научна степен „доктор“* на Юлиан Елинов Моллов . в област на висше образование: Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма Политическа икономия

30.08. 2023.... г.

Изготвил становището:

(подпис)

Проф. д-р Светлана Александрова –Златанска